

เจาะ... "ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้" ครูควรรับมืออย่างไร ?

นำเสนอเมื่อ : 8 ม.ค. 2559

นโยบาย "ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้" ที่ทำให้ครูต้องปรับบทบาทกันยกใหญ่อยู่ในขณะนี้ นับเป็นเรื่องที่สร้างความตื่นตัวให้กับวงการศึกษาไทยเป็นอย่างมาก บางโรงเรียนได้เข้าร่วมโครงการแล้ว บางโรงเรียนก็กำลังศึกษาแนวทางกันอยู่ แต่ไม่ว่าใครจะอยู่ในระยะใดย่อมต้องพิจารณาประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นเรื่องสำคัญ

เรื่องดังกล่าวจึงเป็นหนึ่งในหัวข้อสำคัญของงาน "แม็คเอ็ดดูกา 2016 (MACEDUCA 2015) ปฏิรูปการเรียนรู้...ครูคือหัวใจ" ครั้งที่ 2 โดยได้รับเกียรติจากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ในแวดวงการศึกษาหลายท่าน มารวมแนะ แนวทางให้ครูที่เขอาบรมว่าหลังจากนี้ควรจะต้องปรับตัวอย่างไร

ดร.บุญรักษ์ ยอดเพชร ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กล่าวถึงนโยบาย "ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้" ว่า การที่ รัฐบาลมีนโยบายให้ลดเวลาสอนของครูและเพิ่มเวลาเรียนรู้ในทักษะต่างๆ ที่จำเป็นต่อ ตัวเด็ก เพื่อส่งเสริมให้การเรียนการสอนนั้น เกิดประสิทธิผลได้มากขึ้น ปัจจุบันนี้เด็กจะเรียนด้วยรูปแบบเดิมที่เน้นท่องจำและฟังจากครูอย่างเดียวหรือเรียกว่า Passive Learning ไม่ได้ฝึกแล้ว ครูจำเป็นต้องเปลี่ยนวิธีการสอนเป็นแบบ Active Learning ที่เน้นการลงมือทำ ปฏิบัติจริง เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสเพิ่มทักษะด้านต่างๆ ในชีวิต ให้เด็กเกิดการพัฒนาทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัยไปถึงระดับที่คิด วิเคราะห์ ตัดสินใจ และประเมินผล ได้ด้วยตัวเอง

"อีกทั้งยังเป็นการสร้างให้เด็กเข้าสู่การศึกษาในระดับอาชีวศึกษาเพื่อช่วยลดปัญหาเศรษฐกิจของบ้านเราที่ขาดแคลน กำลังคน ที่มีทักษะและความชำนาญอยู่ในขณะนี้ เพราะการเปิดโอกาสให้เด็กได้รู้จักและเข้าใจในสาขาวิชาชีพต่างๆ ตั้งแต่เริ่มต้น ได้เห็นแนวทาง การเติบโตในสาขาวิชาชีพ จะทำให้เด็กกล้าที่จะเลือกเรียนในสายอาชีวศึกษามากขึ้น" ดร.บุญรักษ์กล่าว

ด้าน ผศ.ดร.ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ราชบุรี กล่าวว่า เพื่อให้นโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ สัมฤทธิ์ผล ครูต้องเน้นการสร้างกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้ทักษะในด้านต่างๆ โดยเป็นกิจกรรมที่ตอบสนองของความสนใจ ความถนัด และความต้องการของผู้เรียน และกิจกรรมเหล่านั้นจะต้องมีความหมายและเชื่อมโยงกับการใช้ชีวิตจริงของเด็กๆ ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในศตวรรษที่ 21 ที่โลกกำลังเปลี่ยนแปลงไปทุกวัน เด็กจำเป็นต้องเพิ่มศักยภาพตัวเอง เพื่อใช้ชีวิตในโลกยุคใหม่ เตรียมตัวเป็นทั้ง พลเมืองไทย พลเมืองอาเซียน และพลเมืองโลก โดยศักยภาพในด้านต่างๆ นั้น ได้แก่ ความรู้ พื้นฐานในยุคดิจิทัล ความสามารถในการคิดประดิษฐ์อย่างสร้างสรรค์ มีทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่ต้องใช้ให้เป็นและเกิดคุณค่าต่อตัวเองและผู้อื่น

ครูในวันนี้ จะต้องเป็นผู้สร้างโอกาสให้เด็กได้พัฒนาศักยภาพเหล่านี้ ผ่านการได้สัมผัสกับเหตุการณ์จริง

สิ่งที่เป็นเรื่องจริงไม่ใช่เพียงแค่ว่าเข้าใจจากตัวหนังสือในตำราเรียน เช่น
สอนให้เด็กรู้จักการอดทนอดกลั้นจากเหตุการณ์จริง เข้าใจการรอคอยด้วยเหตุและผลที่จะเกิดขึ้นในชีวิตจริง
หรือหากสถานที่หรือสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาไม่อำนวย
จะต้องมองในชุมชนว่ามีพื้นที่หรือสิ่งอำนวยความสะดวกใดสามารถจัดการเรียนรู้ออกไปนอกห้องเรียนได้ เช่น
เด็กต้องการเล่นกีฬาแต่โรงเรียนไม่มีสนามกีฬา ก็ต้องไปขอความร่วมมือจากองค์การบริหารส่วนตำบล วัด
หรือพื้นที่สาธารณะใกล้เคียงโรงเรียน เพื่อให้เด็กได้ทำกิจกรรมเหล่านั้น
ขณะเดียวกันก็สามารถขอความร่วมมือกับหน่วยงานเอกชนภายนอกมาร่วมสร้างกิจกรรมให้กับเด็กได้ด้วยเช่นกัน
และขณะที่เด็กกำลังเรียนรู้อยู่ในชั้น ครู ต้องเป็นผู้ชี้แนะ ชี้ถูกผิด บอกวิธีแก้ไข แนะนำ
แนวทางที่เหมาะสมที่จะจัดการกับสถานการณ์ต่างๆ เหล่านั้น
ครูควรมีความใกล้ชิดกับเด็กให้มากขึ้นโดยเฉพาะจิตใจ เพื่อให้เด็กเกิดความ ไว้วางใจ กล้าที่จะถามและปรึกษา

ด้าน ครูปริญญารัตน์ พลวิชัย หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนวัดนวลนรดิศ
ซึ่งได้เริ่มเข้าร่วมโครงการ "ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้" แสดงความเห็นว่าเป็นโครงการที่ดี
เพราะความรู้ในปัจจุบันเป็นสิ่งที่หาได้จากโลกออนไลน์
แต่เรื่องของทักษะการใช้ชีวิตนั้นเป็นสิ่งที่ครูและนักเรียนต้องค้นหาเองจากประสบการณ์ตรงที่เกิดขึ้น ทำให้เด็ก
ได้ออกมาเรียนรู้โลกกว้าง ได้ลงมือทำจริง จะทำให้เด็กมีความสุขในการมาโรงเรียนมากขึ้น
โดยโรงเรียนเริ่มทำกับนักเรียนระดับมัธยมต้น เปิดให้ครูทุกกลุ่มสาระส่งกิจกรรมนำเสนอเข้ามา ขณะนี้มีกว่า 100
กิจกรรม อาทิ กิจกรรมอาสาพาท่องเที่ยว กิจกรรมออกกำลังกาย กิจกรรมดนตรี กิจกรรมภาษา จีน ญี่ปุ่น เป็นต้น
เพื่อให้เด็กได้เลือกเรียนสิ่งที่ตนเองชอบ ซึ่งเด็กจะมีสมุดตารางกิจกรรมเพื่อเลือกเข้าร่วมทำ กิจกรรมต่างๆ
หลังจากเข้าร่วมแล้ว ต้องสรุปในสมุดถึงประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรม ดังกล่าว
ถือเป็นการประเมินตนเองและประเมินกิจกรรมที่ครูจัดให้ไปด้วย ทำให้นำไปพัฒนาในกิจกรรมอื่นๆ ต่อไป
โดยส่วนตัวเชื่อว่าการทำกิจกรรมดังกล่าว จะสามารถพัฒนาทักษะเด็กได้จริง
เด็กจะเข้าใจในเนื้อหาของบทเรียนได้มากขึ้น และทำให้เรียนรู้ที่จะเลือกวิชาชีพของตัวเองต่อไป

ด้าน นายคมพิชญ์ พนาสุภาน ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการบริษัท แม็คเอ็ดดูเคชั่น จำกัด กล่าวว่า
งานแม็คเอ็ดดูคา นอกจากเรื่อง "ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้" แล้ว ยังมีเนื้อหาอื่นๆ
ที่มุ่งเน้นการเพิ่มพูนทักษะและจัดการการเรียนรู้ของครูผู้สอนทั้งในระดับพื้นฐาน และระดับอาชีวศึกษา
และยังได้เพิ่มความเข้มข้นของเนื้อหาสู่การเป็นครูในยุคที่สื่อดิจิทัลเข้ามามีบทบาทในชีวิตของผู้เรียนอย่างมาก
ขอบเขตของการเรียนรู้ไม่มีสิ่งใดมาขวางกั้นอีกแล้ว ดังนั้นบทบาทของครูจึงต้องเปลี่ยนแปลงให้ทัน
โดยครูต้องก้าวข้ามจากบทบาทการสอนเพียงเพื่อให้เขาเทคโนโลยีเป็น เป็นการสอนให้ผู้เรียนคิด วิเคราะห์ได้
และมีวิจรรณญาณในการใช้สื่อดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ

โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ต้องการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ให้กับเด็ก
ครูจึงควรใช้โอกาสนี้ สร้างทักษะให้กับลูกศิษย์ในการรู้จักเลือก ใช้สื่อดิจิทัลให้เป็น เพื่อให้เด็กได้รับข้อมูล
ข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างแท้จริง สามารถ นำความรู้เหล่านั้นไปพัฒนาศักยภาพตัวเองได้ต่อไป

ที่มา มติชน ฉบับวันที่ 9 ม.ค. 2559 (กรอบบ่าย)